

Відмова Від Суспільних Інтересів

Автор: Ulli Diemer

Дата: Суббота, 13-те Травня, 2000-го року. *Погода:* тепло, сонячно з періодичними хмарами.

Час : 15:15 по Центральному Європейському Часовому Поясі, 9:15 по Південно Американському Східному Часовому Поясі.

Час грати на вулиці якщо ви дитина. Час відпочити якщо ви дорослий, прибрати вдома, зробити чашку кави або чудову склянку холодної води.

Час, якщо ви живете в маленькому Канадському містечку Walkerton (Валкертон) в Онтаріо, щоб спуститися по вулиці Durham (Дюрхам) та приєднатися до своїх сусідів **ЩОБ** споглядати на наростаючу річку Saugeen (Сауджин), яка затопила свої береги після незвично сильних дощів попереднього дня та ночі. Місцевий парк, кілька прилеглих вулиць та декілька нещасливих автомобілей опинились під водою, але, оскільки всі в безпеці, шкода майну не виглядає дуже трагічно.

Час, якщо ви живете в Tollensstraat (Толленсстраат) в Голландському містечку Enschede (Енсчеде), щоб зупинити те, що ти робиш та споглядати на проїзжаючі пожежні машини, які направляються до паперової фабрики внизу по вулиці, де, здається, почалась пожежа.

Час, як раз раз достатньо часу, щоб схопити дітей та побігти назад додому коли два вибухи на палаючій фабриці зажбурили уламки в небо.

Пять коротких хвилин після, час закінчується. Те що було паперовою фабрикою виявився імпортером феєрверків S.E.Fireworks, та в 15:30, 100 тонн вибухівки запалилося в третьому спустошуючому вибуху. В Толленсстрааті, ні один будинок не залишився стоячим. В оточуючому робітничому кварталі Mekkelholt (Меккелхолт), 400 будинків повністю знищені та ще 1,000 пошкоджені. Що найменше 20 людей лежать мертві, більш ніж 900 інших поранені.

В наступні дні, зневіра та шок поступились злості та вимаганню відповідей. S.E. Fireworks, як виявилось, працював роками з явними порушеннями самих основних правил безпеки, проте урядові інспектори постійно штампували діючі дозволи, в той час як локальні органи влади та екстрені служби не були навіть **повідомленні** що фейєрверкова компанія мала дозвіл на дію **всередині** житлового району. Голландський уряд, як виявилось, був кримінально недбалим.

В той самий момент, кілька тисяч кілометрів вдалі в Валкертоні, день спокійний та здається звичайним. Але непомітно, під поверхнею, щось змінилось, і хоча жителі ще не знають про це, Валкертон ніколи не буде тим самим. Вода забруднена гноєм великої рогатої худоби ввійшла в слабо герметизовані криниці з яких Валкертон

черпає воду, пройшла через погано обслуговувану **очищаючу** споруду в якій система хлорування є несправною, та тепер качається в кожен будинок. Через декілька днів, сім людей померло, та 2,000, майже половина населення містечка, були прийняті серйозно хворими.

В Валкертоні також, на протязі наступних днів та тижнів, була злість та вимога відповідей. Жителі дізнались що **провінційний** уряд Онтаріо, відповідальний за безпечність води в провінції, навмисно **ЗНЯВ** важливі частини інфраструктури охорони здоров'я в ім'я обрізання «червоної стрічки». Уряд, як виявилось, свідомо ігнорував повторні попередження своїх власних експертів та агенсій що ці необдумані скорочення в захисті екології та здоров'я піддають небезпеці здоров'я населення. Віддані до «вільно ринкового» порядку «скорочення уряду», вони проклали основи для катастрофи скоротивши інспекційний персонал, закривши лабораторії тестування та усунувши звітування та процедури **примусового** виконання.

Трагедії в Енсchede та Волкертоні є зловісними **передвісниками** — смертельні випадки лякаючої тенденції в розвинутих індустралізованих націях. Уряди **ВІДМОВЛЯЮТЬСЯ** від або «скорочують» навіть ті регуляторні та захисні функції які є основними для забезпечення безпеки населення, **КИДАЮЧИ ЙОГО** заради незвіданих приватних інтересів. Результати можуть бути трагічними.

В листопаді 1999 року в Італійському місті Foggia (Фоджіа) помирає понад 50 людей, коли п'яти поверховий багатоквартирний будинок у мікрорайоні робітничого класу раптово руйнується посеред ночі. Слідчі вважають, що в цьому винна неякісна робота, поєднана з невиконанням будівельних норм. Подальші перевірки виявили серйозні конструктивні недоліки в інших будівлях, споруджених одночасно. Мешканців поспішно евакуюють.

В Туреччині кількість загиблих в результаті землетрусу в Серпні 1999 р. набагато більша, ніж це було передбачено, тому що багато будівель, які нібито були побудовані, щоб протистояти землетрусу, виявилися зведені з порушенням будівельних норм. Виявлено, що цивільні чиновники уклали змову з підрядниками для сертифікації нестандартних будівель. Існує обурення, але мало ефекту. Через рік ніхто не був звинувачений, а деякі підрядники, чиї неякісні будівлі обвалилися, виграють контракти на будівництво заміни.

В Бельгії, великі кількості їжі, включаючи курку, яйця, молочні продукти, свинину, яловичину та печену продукцію, були виявлені зараженими диоксином та поліхлорованим біфенілом влітку 1999-го року. Хімічні речовини змішувались з тваринним жиром та потім клали на корм для худоби - все ще звичайна практика в сучасному господарстві, незважаючи на громадський фурор через шалену хворобу корів,

пов'язану з великою рогатою худобою, яку годують м'ясними субпродуктами. Дізнавшись про забруднення, органи Бельгії зберігають це в таємниці протягом чотирьох тижнів, перш ніж інформувати громадськість. Чиновники пояснюють затримку тим що уряд хотів провести додаткові випробування, щоб підтвердити результати, перш ніж піддавати виробників труднощів з необхідністю знищити свою продукцію.

Пізніше влітку, Бельгія намагається підвищити дозволені рівні диоксинів в їжі, аргументуючи що попередні стандарти харчування були занадто суворі і таким чином занадто обтяжливі для виробників.

Тактика пониження стандартів охорони здоров'я, а не внесення потенційно дорогих змін є популярною серед індустріальних лобістських груп. І все частіше уряди вирішують задовольнити вимоги індустрій, навіть якщо це наражає громадськість на великі ризики.

У Сполучених Штатах, нова легісляція регулююча пестициди була виявлена - після її прийняття - розробленою групою індустріальних лобістів, яка працює за кадром. Новий закон, майже копірабельна копія подання лобістської групи дружнім законодавцям, ускладнює регуляторам обмеження існуючих пестицидів та полегшує компаніям виведення нових хімікатів на ринок. Якщо раніше потрібно було надати докази того, що пестицид безпечний для використання, нове законодавство скасовує обов'язок доказування. Новий пестицид зараз може бути поставлений на ринок, якщо державні регулятори не можуть надати незаперечні докази, що це небезпечно. Оскільки хвороби, пов'язані з пестицидами, можуть зайняти роки, щоб стати очевидними, небезпеки такого підходу зрозумілі.

Стає все більш очевидним, що ми спостерігаємо різкий відкат систем і структур, які західні суспільства розвивали протягом минулого століття або більше для захисту громадського здоров'я та безпеки. Нове покоління політиків та лідерів бізнесу, пронизане ідеологією вільного ринку, відкидає, мало задумуючись і не розуміючи наслідків, апарат попередніх поколінь, побудований, поступово, для пом'якшення найнебезпечніших аспектів промислової цивілізації.

Те, що ми втрачаємо в результаті, - це не лише конкретні захисні та регуляторні механізми, важливі, як вони є, але розуміння того, чому вони існують, чому вони були створені в першу чергу. Тяжкий переможений досвід минулого, катастрофи з яких наші предки вчилися за велику ціну, зникають з пам'яті.

Аллен Кеннеді в «Кінцевій вартості акціонерів» стверджує, що великі корпорації зазнали серйозних змін протягом останніх двох десятиліть, значною мірою відмовляючись від традиційних стратегій довгострокового зростання корпорації на користь максимальної негайної віддачі. Керівники, основна форма оплати праці яких зараз є їхнім акціонерним опціоном, а не їхньою зарплатою, та акціонери яких також шукають швидких та великих прибутків на фондовому ринку, зараз переймаються насамперед максимізацією доходів за дуже короткий термін. З цією метою корпорації жертвують навіть власними довгостроковими інтересами. Кеннеді наводить приклади великих компаній, які продають активи та скорочують дослідження та розробки, щоб підвищити ціни на акції. Модель збагачення зараз є високотехнологічним стартапом, чий первісний публічний акції кладуть багатства в кишені своїх засновників, хоча компанія може ніколи не принести прибуток або навіть винести товар на ринок. Кеннеді цитує одного головного генерального директора, який відкидає питання про недалекоглядність свого підходу з коментарем "Чому ... мене це має турбувати? Мене все давно не буде до того як будь хто дізнається".

В той же час уряди, просякнуті однаковою ідеологією вільного ринку, зробили твердою ідею що приватний сектор є найефективнішим постачальником більшості продуктів і послуг, і що, якщо послугу абсолютно потрібен надавати державний сектор, його слід моделювати за моделлю приватного сектора або надавати у партнерстві з приватним сектором. Соціально-демократичні та центристські політики розділяють цю безперечну віру в приватний сектор та його шляхи зі своїми консервативними суперниками. Результатом занадто часто є те, що відповідальність за забезпечення громадської безпеки залишається в руках компаній, які перебувають у серйозному конфлікті інтересів: чим менше вони витрачають на інфраструктуру, технічне обслуговування, техніку безпеки та персонал, тим більший їх прибуток.

Потенційну вартість цього конфлікту інтересів виявив запит про поїздову катастрофу Паддінгтона в Англії, в якій загинула 31 людина, коли поїзд пройшов через червоний сигнал. Попереднього року приватизована компанія Thames Trains (Теймс Трейнс), яка була власником фатального потягу, прийняла рішення не оснащувати весь свій флот системами автоматичного захисту поїздів, які зупиняють поїзди, що проходять через червоні сигнали і які могли запобігти аварії. Рішення було прийняте, незважаючи на те, що в Саутхоллі в 1997 році відбулася аналогічна аварія на залізниці, і незважаючи на неодноразові інциденти, коли поїзди проходили через червоні вогні, ледве уникаючи зіткнень. Компанія Теймс Трейнс вважала вартість системи в 5,26 мільйонів фунтів

стерлінгів занадто великою - але в кінців компанія виплатила акціонерам 4,23 мільйони фунтів в тому році, коли вона вирішила не продовжувати роботу з системою автоматичного захисту поїздів, а наступного року - ще 3,25 мільйона фунтів.

Ще одне драматичне попередження про те, куди цей підхід може призвести, вразило Auckland (Окленд), Нова Зеландія, на початку 1998 року. Основні кабелі, що постачали електроенергію до центру Окленда, вийшли з ладу, а центральний діловий район залишився повністю без енергії. Спроби повторного запуску провалилися: на відновлення енергії знадобилося 66 днів. Нормальне життя зупинилось: житлові та офісні будівлі довелося евакуювати. Наступне розслідування показало, що приватизована енергокомпанія знехтувала базовою інфраструктурою та скоротила персонал з обслуговування. Під державною власністю електропостачальник підтримував додаткові кабелі, які служать резервними пристроями у разі виходу з ладу основних кабелів. Приватизована компанія усунула цю резервну потужність як непотрібні витрати.

Така ж вузька логіка з'явилася в світ у скандалі 1970-х «Форд Пінто» з вибухом паливного бака. Внутрішні документи Ford показали, що керівники Ford холоднокровно зважили витрати на відкликання автомобілів та фіксацію паливних баків (11 доларів за транспортний засіб) проти витрат на врегулювання судових позовів від осіб, загиблих чи поранених у результаті вибуху паливного бака (середньо доступне в середньому 67 000 доларів США за травма від опіку, 200 000 доларів США за смерть) і зробила висновок, що дешевше буде врегулювати страхові вимоги та відпустити паливні баки на вибух.

Зараз слідчі ставлять питання про те, чи могли подібні розрахунки зіграти певну роль у неспроможності енергетично розібратися з проблемами розділення протектора, повідомленими на Ford Explorers із шинами Firestone. Понад 150 загиблих у різних країнах були пов'язані з розділенням протектора на цих шинах. Згідно з відкриттям журналістів-розслідувачів, Ford і Firestone не повідомили регуляторним органам в США про існування проблеми, хоча вони вже наказали відкликати проблемні шини в Саудівській Аравії та Венесуелі та займалися врегулюванням судових позовів щодо жертв та сімей загиблих чи постраждалих внаслідок аварій. Як умова врегулювання судових позовів з потерпілими, Ford та Firestone вимагали, щоб докази, виявлені під час справ, зберігалися в таємниці. Якби дефект став загальновідомим раніше, без сумніву, життя людей були б врятовані.

"Ті, хто не може згадати минуле"- сказав Джордж Сантаяна, -
"засуджені його повторити."

Промислові товариства впродовж десятиліть дізналися, що приватним інтересам не можна довіряти захист суспільних інтересів, коли це суперечить їхнім власним інтересам. Це був важкий урок, який був засвоєний ціною багатьох життів, але результат полягав у тому, що поступово, по частинах, країна за країною, створювалася публічна інфраструктура регламентів та агентств та процедур для захисту громадського здоров'я та безпеки. Ця інфраструктура нині підривається не тільки зовні, але і всередині самої влади.

Ми можемо бути змушені перевчитись гіркому уроку, який засвоїли наші предки.

Вперше опубліковано на Англійській в Новому Інтернаціоналісті #331 (Випуск Січень-Лютий 2001)

Translated from English by Illia Simochko